

Κείμενο

[Δημιουργία χωρίς ιδιοκτησία]

Ο Τζον Πέρι Μπάρλοου δηλώνει συνταξιούχος αγελαδοτρόφος. Στο βιογραφικό του θα δούμε ότι υπήρξε στιχουργός του μεγάλου συγκροτήματος της δεκαετίας του '60. «Grateful Dead». Η διαδικτυακή κοινότητα τον γνωρίζει ως τον «νονό του κυβερνοχώρου». Σήμερα ο αγελαδοτρόφος Τζον Πέρι Μπάρλοου διδάσκει και γράφει για την ψηφιακή επανάσταση. Από το 1994 ήταν κατηγορηματικός. Με το άρθρο «Η Οικονομία των Ιδεών», που σήμερα διδάσκεται σε όλα τα πανεπιστήμια του κόσμου, σημείωσε τη μεγάλη **αντίφαση** της ψηφιακής εποχής: «Η πληροφορία», έγραψε «δεν μπορεί να έχει ιδιοκτησία». Σήμερα, που ο δικαστικός πόλεμος των πνευματικών δικαιωμάτων μαίνεται σε όλα τα μέτωπα, νιώθει δικαιωμένος. Βλέπει ότι ήρθε αυτό που τα στελέχη των μεγάλων επιχειρήσεων ΜΜΕ τρέμουν. Η επανάσταση της ελεύθερης ροής πληροφοριών έχει κερδίσει. Οι **δικαστικές αποφάσεις** προστασίας του «περιεχομένου» δεν είναι παρά η ηχώ μιας εποχής που φεύγει. Θυμάται τα λόγια του Βίκτωρος Ουγκώ: «Μια εισβολή στρατού μπορεί να αντιμετωπιστεί, αλλά όχι μια ιδέα της οποίας ο καιρός έχει έλθει».

Η βιομηχανία, όμως, των ΜΜΕ προσπαθεί να προστατεύσει με κάθε τρόπο αυτό που θέλει να θεωρεί περιουσία της. Νομοθετικά μέτρα υπήρξαν πολλά, που όμως αποδείχθηκαν μάταια. Τεχνολογικά προώθησε πολλούς τρόπους κλειδώματος των προϊόντων της. «Την τελευταία φορά που έγινε τεχνολογική προσπάθεια απαγόρευσης αντιγραφής, τότε που το λογισμικό είχε κλειδιά κατά της αντιγραφής, απέτυχε οικτρά στην αγορά», γράφει ο Μπάρλοου. «Κάποια στιγμή τα στελέχη των επιχειρήσεων ΜΜΕ θα καταλάβουν αυτό που έπρεπε να είχαν συνειδητοποιήσει πριν από πολύ καιρό: Ο ελεύθερος πολλαπλασιασμός της έκφρασης δεν μειώνει την εμπορική αξία. Η ελεύθερη πρόσβαση σε ένα πνευματικό έργο αυξάνει την οικονομική αξία του, και πρέπει να ενθαρρύνεται αντί να παρεμποδίζεται».

Υπάρχει **ιστορικό προηγούμενο** πίσω από αυτό το σκεπτικό. Η βιομηχανία του κινηματογράφου πολέμησε για έξι χρόνια δικαστικά και ζήτησε την απαγόρευση των οικιακών συσκευών βίντεο, «γιατί θα σκότωναν το σινεμά». Σήμερα, παρά την πανταχού παρουσία των βίντεο-κλαμπ, περισσότερος κόσμος πάει στον κινηματογράφο και οι ενοικιάσεις των κασετών ωφελούν τελικά και τα ταμεία του Χόλιγουντ. Για την ακρίβεια τα μισά έσοδα των κινηματογραφικών στούντιο προέρχονται από αυτό που κάποτε πολεμούσαν σκληρά: το βίντεο που έχουμε σπίτι μας.

Η προσωπική εμπειρία του Τζον Πέρι Μπάρλοου **ενισχύει** τα παραπάνω. «Το συγκρότημα Grateful Dead, για το οποίο κάποτε έγραφα τραγούδια, κατάλαβε κατά τύχη ότι, αν επέτρεπε στους θαυμαστές του να ηχογραφούν τις συναυλίες τους και ελεύθερα να διακινούν αυτές τις κασέτες («κλέβοντας» την «πνευματική μας ιδιοκτησία»), αυτές οι κασέτες γίνονταν εμπορικός ιός που γέμιζε κάθε στάδιο των ΗΠΑ στο οποίο δίναμε συναυλίες. Παρά το γεγονός ότι οι θαυμαστές μας μπορούσαν ελεύθερα να ηχογραφούν τις συναυλίες μας, πήγαιναν έπειτα να αγοράσουν και τους δίσκους μας, σε τέτοιες ποσότητες που έκαναν όλα τα άλμπουμ μας πλατινένια».

Το συμπέρασμα του Μπάρλοου είναι απλό: «Για τις ιδέες η **φήμη** είναι πλούτος, και τίποτε δεν σε κάνει ταχύτερα διάσημο από ένα ακροατήριο που θέλει να διανέμει δωρεάν τη δουλειά σου. Η μη εμπορική διανομή πληροφορίας αυξάνει τις πωλήσεις της εμπορικής πληροφορίας. Η αφθονία φέρνει αφθονία. Το ανθρώπινο είδος κατάφερε να παραγάγει δημιουργικό έργο ήδη 5.000 χρόνια πριν από το 1710, όταν η «Νομολογία της Άννας» (ο παγκοσμίως πρώτος νόμος περί πνευματικής ιδιοκτησίας) πέρασε από το Βρετανικό Κοινοβούλιο. Ο Σοφοκλής, ο Δάντης, ο Λεονάρντο ντα Βίντσι, ο Μποτιτσέλι, ο Μιχαήλ Αγγελος, ο Σαίξπηρ, ο Νεύτων, ο Θερβάντες, ο Μπαχ, όλοι είχαν κάποιον καλό λόγο να σηκωθούν από το κρεβάτι τους για να δημιουργήσουν, χωρίς να περιμένουν να κατέχουν τα έργα που δημιούργησαν...».

Π. Μανδραβέλης, εφ. *Η Καθημερινή*, 25.10.2009 (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (80 - 100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Γιατί, κατά τον αρθρογράφο, «**Η επανάσταση της ελεύθερης ροής πληροφοριών έχει κερδίσει**»; (60-80 λέξεις).

(μονάδες 10)

B2. Πώς επιτυγχάνεται η συνοχή ανάμεσα στην πρώτη και τη δεύτερη παράγραφο του κειμένου;

(μονάδες 5)

Γ. (Μονάδες 15)

- Γ1.** Να συντάξετε μία παράγραφο 50-60 λέξεων, χρησιμοποιώντας τις λέξεις/φράσεις του κειμένου με **έντονη γραφή: αντίφαση, δικαστικές αποφάσεις, ιστορικό προηγούμενο, ενισχύει, φήμη.** (Μπορείτε να διαφοροποιήσετε τους γραμματικούς τύπους ως προς την πτώση, τον αριθμό, το γένος, το πρόσωπο κλπ.)

(μονάδες 10)

- Γ2.α.** «Τα μισά έσοδα των κινηματογραφικών στούντιο προέρχονται από αυτό που κάποτε πολεμούσαν σκληρά».

Να εντοπίσετε την αναφορική πρόταση στην παραπάνω περίοδο του λόγου.

(μονάδες 2)

- Γ2.β.** Να εξετάσετε αν πρόκειται για αναφορική ονοματική ή αναφορική επιρρηματική και να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

(μονάδες 3)